

Dkt. August Konkeli, Mithali, Kikao cha 12

© 2024 August Konkeli na Ted Hildebrandt

Karibu kwenye kipindi cha Mithali. Tunaangalia kitabu cha Mithali. Hiki ni kipindi cha 12, Mti wa Uzima, Mithali sura ya 10 hadi 15.

Karibu kwenye kipindi cha Mithali. Tunatazama mkusanyo wa Sulemani, unaoanzia katika Mithali sura ya 10, mstari wa 1. Na tumeona baadhi ya Mithali isiyo ya kweli ambayo hufanyiza sura ya 10 hadi 15 ya mkusanyo huu wa Mithali 375. Kuna motifu nyingine inayoonekana katika Mithali hii, ambayo tayari tumejulishwa.

Hekima ni mti wa uzima. Wale wanaomshika wamebarikiwa. Hiyo ina maana hawa ni wale ambao ni aina ya watu wanaoshikilia maadili ambayo yamekubaliwa na Mungu.

Hivi ndivyo tunavyopaswa kuishi. Hiyo ndiyo maana ya heri katika muktadha huu. Lakini kuna Mithali mingine kadhaa katika mkusanyiko huu wa Sulemani inayotumia motifu ya mti wa uzima.

Sasa, awali ya yote nilitaka tu kuweka hoja kwamba wazo la mti unaowakilisha uhai si ule ambao ni wa kipekee kwa Biblia au ambao ni wa pekee kwa Israeli. Tunapata wazo hilo la mti wa uhai kwa kawaida sana katika kile ambacho Biblia hukiita Ashera. Ashera mara nyingi huhusishwa na mungu Baali.

Na katika hekaya za Baali, Ashera ni mke wa Baali au rafiki wa kike wa mungu Baali. Lakini katika uwakilishi wa ibada, Ashera ni mti. Katika tafsiri nyingi, imefanywa kuwa nguzo.

Lakini katika marejeleo kadhaa, ni wazi kabisa kwamba kile kilichowakilishwa kilikuwa mti hai. Hii ni kweli katika hadithi ya Gideoni, ambapo anakata Ashera ya baba yake. Na ni kweli katika Kumbukumbu la Torati, ambayo inakataza kuabudu chini ya mti wowote ambao ni Ashera.

Na tafsiri ya Kigiriki daima hutafsiri Ashera kama mti, mti ulio hai. Na mti huu unawakilishwa katika alama mbalimbali. Ni, bila shaka, katika ufananisho wa hekalu, ambapo imenakiliwa katika michongo ambayo Sulemani anayo hekaluni.

Lakini tunaipata katika madhabahu mengine ya ibada pia. Na hivi majuzi, kumekuwa na kaburi lililogunduliwa mahali paitwapo Kutilit Erud. Hapa si mbali sana na Kadesh Barnea.

Iko kwenye Peninsula ya Sinai. Na iko kwenye aina ya njia kuu ya biashara au njia ya kusafiri inayoenea chini kuelekea Edeni na Ghuba ya Akaba. Tovuti hii maarufu ya ibada pia imekuwa na vipande vilivyosalia vya baadhi ya alama zake.

Na mojawapo ni chungu kilichovunjika, kigae, ambacho ndani yake tuna picha ya Ashera. Na hii inasemwa kuwa ni Ashera ya Bwana. Na, bila shaka, wanaohusishwa nayo pia ni simba na ibexes, ambao ni mwakilishi wa maisha, kama vile mti.

Kwa hiyo, wazo la kwamba mti unawakilisha uhai na kwamba mti unaweza kufufua hata baada ya kukatwa ni jambo la kawaida sana. Kwa hiyo, hii inakuwa basi sitiari kwamba kuna vitu fulani vinavyozalisha na kuwakilisha maisha. Ya kwanza ya haya tunayapata katika Mithali 11, mstari wa 30.

Na tunachosoma hapa katika Mithali 11, mstari wa 30, ni kwamba tunda la haki ni mti wa uzima. Na kisha nusu ya pili yake ni ngumu zaidi kuelewa. Lakini, ninapokumbuka tafsiri ya Tyndale, ambayo ni ya kawaida kwa watu wengi sana, tunda la uadilifu ni mti wa uzima, na yule anayeokoa roho ni mwenye hekima.

Sasa, msomaji wa Kiebrania hangeweza kuwa na maelewano tuliyo nayo na yule anayeokoa roho ni mwenye hekima. Kwa upande mwingine, hiyo sio mbali kabisa na alama. Ni methali iliyowekwa katika muktadha wa Kikristo sana.

Kwa hiyo, tunaweza kushughulika na nusu ya kwanza ya methali, inayosema, tunda la haki ni mti wa uzima. Inamaanisha tu kwamba, kama vile mti huzaa matunda, na matunda ni riziki ya uzima. Kwa hivyo, ikiwa wewe ni aina ya tabia, tabia iliyobarikiwa ya Mithali sura ya 3, yule ambaye anashiriki sifa hizi na maadili haya na kuishi kwa njia hii, basi matokeo ni faida kwa wale watu wote walio karibu nawe.

Kwa hiyo, kwa maana hiyo, mtu mwenye hekima, na ndivyo haki inavyohusu hapa, tunaeleza mtu ambaye ni mwenye hekima. Watu wenye hekima ni faida kwa wote wanaomzunguka. Sasa, vipi kuhusu yule anayeokoa roho ana hekima? Kweli, hapa ndipo tunapoingia kwenye ugumu kidogo wa lugha kwa sababu neno kama roho lina hisia nyingi tofauti.

Na hiyo ni kweli pia katika lugha ya Kiingereza. Sasa, katika lugha ya Kiingereza, maana yetu ya neno nafsi daima huanza na neno la Kigiriki, psuke . Na katika lugha ya Kigiriki, nafsi ni kitu ambacho si cha kimwili.

Wagiriki waliuona mwili kuwa si mtu halisi. Mtu halisi ni kitu ambacho ni rahisi, katika baadhi ya matukio, aina ya kufungwa na mwili, na kupunguzwa na mwili. Na anachopaswa kufanya mtu huyo ni kujikomboa kutoka katika mwili huu ili aweze kuwa jinsi alivyo.

Na psuke anaelezea mtu kwa maana ya kutokuwa na ulemavu na kufungwa na mwili. Lakini katika lugha ya Kiebrania, neno lililotafsiriwa na nafsi ni nephesh. Na hilo ndilo neno tulilo nalo hapa, neno la Kiebrania nephesh.

Neno la Kiebrania nephesh kwa kweli linamaanisha pumzi. Na kutoka kwa wazo la pumzi huja mawazo kama hamu au hamu ya kula, na aina zingine za vitu kwa sababu matamanio na hamu yetu wakati mwingine huonyeshwa katika kupumua kwetu. Lakini kimsingi inamaanisha koo au pumzi au kitu kama hicho.

Na wanyama wana nephesh. Kwa hivyo, methali hii inapotumia neno nephesh, anayeua ni mwenye hekima. Ni kuitumia kwa maana hii ya pumzi ya mtu.

Kwa hivyo, dhehebu muhimu la kawaida hapa la roho ni kwamba inawakilisha mtu. Na lugha zetu zote zinaitumia kwa njia hiyo. Kiebrania na Kigiriki na Kiingereza zinaweza kutumia neno nafsi kumaanisha tu mtu.

Kwa hivyo, naweza kusema roho 30 zilipotea katika kuzama kwa meli baharini. Na ninachomaanisha ni kwamba watu 30 walikufa. Lakini tunasema roho 30.

Naam, hiyo ndiyo maana halisi inayokusudiwa hapa. Ni mtu. Sasa, mtu mwenye busara huwachukua watu? Naam, mlinganisho hapa unaweza kutoka kwa mwanamke mzinzi katika sura ya 6, 25, na 26.

Kumbuka kwamba alikuwa akielezewa kuwa alimvutia kijana huyo na kumchukua. Anamteka kwa kujipendekeza kwake na kwa hila zake. Na kwa hivyo, kwa maana hiyo hiyo, aya hii inasema kwamba mtu mwenye busara anajua jinsi ya kuwashawishi watu wengine, anajua jinsi ya kuwakamata.

Sasa, unaweza kuwakamata kwa maana mbili, ningesema. Unaweza kuwakamata kwa maana kwamba unashinda akili zao. Unawafanya waone hekima ni nini.

Unawafanya waone haki ni nini. Kwa hiyo, ikiwa sehemu ya kwanza ya mstari huo inasema tunda la haki ni mti wa uzima, sehemu ya pili ya mstari huo inasema, mwenye hekima huwakamata watu ili wawe waadilifu. Anashinda njia yao ya kufikiria.

Lakini unaweza kuichukua pia jinsi Tyndale alivyofanya. Kwa sababu, unaona, kama hawana hekima, kama si waadilifu, wamekusudiwa kifo. Wajinga wote huishia kwenye kifo.

Na kwa hivyo, ikiwa mtu mwenye busara atawakamata watu ili kuwaleta katika haki, akiwakamata watu binafsi, yeye huwaokoa. Anawaokoa. Na ukiweka hilo katika muktadha wa Kikristo, tunachofanya ni kuokoa roho kwa sababu tunazileta kwa Bwana Yesu Kristo.

Kwa hivyo, kuna aina ya mfano mzuri sana wa kubadilika kwa Mithali katika matumizi yao. Sio makosa. Na nimesikia mahubiri marefu yakihubiriwa juu ya mstari huu.

Aokoaye nafsi ni mwenye hekima. Na nyakati fulani imenibidi kutabasamu kidogo kwa sababu mzungumzaji amechukua tu methali hii kutoka kwa tafsiri ya Tyndale na hajui kabisa jinsi Mwebrania angeielewa. Na bado, wakati huo huo, nina furaha kwa sababu nasema, vizuri, unajua, kulingana na muktadha wetu na kile tunachofanya, anasema kile ambacho methali ilikusudiwa kusema.

Na huenda ikawa kwamba Tyndale mwenyewe alielewa yote hayo vizuri kabisa. Kwa kweli, nina shaka kwamba alifanya hivyo kwa sababu Tyndale, William Tyndale, alichomwa moto kwa sababu alitafsiri Biblia, na alikuwa mwanaisimu mahiri. Na kwa kweli alijua kiini cha lugha ya asili lakini alikuwa na kipaji cha kuiga katika lugha ya Kiingereza, ambayo ilikuwa lugha ambayo alikuwa akiileta Kiebrania.

Kwa hivyo, nina heshima zaidi ninapokutana na baadhi ya tafsiri za William Tyndale, ndiyo maana kila mara huwa na huruma kidogo kwa wazo la toleo la King James pekee, kwa sababu linahifadhi fikra za William Tyndale. Na kusema ukweli, hilo haliwezi kuwa jambo baya. Kuna jambo zuri la kusema kuhusu hilo.

Majuto yangu ni kwamba wengi wetu hatuelewi Kiingereza cha William Tyndale. Na hapo ndipo ninapotofautiana na toleo la King James pekee, kwa sababu sio Kiingereza chetu, kilikuwa Kiingereza cha William Tyndale. Sasa, mti wa uzima ni tumaini, hii inakuja katika sura ya 13, mstari wa 12.

Na inasema matumaini kuchelewa hukatisha tamaa akili. Inakatisha tamaa akili; inadhoofisha akili. Lakini tamaa inayotokea ni mti wa uzima.

Sasa, kuna methali ambayo inajidhihirisha kuwa kweli. Natumaini. Naam, hapa kuna mfano mzuri.

Nilikosa matumaini kwa msichana huyu mdogo anayeitwa Esther. Namaanisha, nilikuwa nikiendesha trekta uwanjani, na nilichoweza kuona ni picha zake tu, na alikuwa akichukua mawazo yangu wakati wote. Na ninatumaini nini? Naam, ninatumaini kwamba nikiweza kusitawisha uhusiano huu, atakubali kuishi nami.

Na wacha nikuambie, kwa kweli, tulikuwa tukitazama picha za zamani siku nyingine tu, na dada yangu Verna alitoa maoni, anasema, ninachoweza kukumbuka kutoka siku ya harusi yako ni kwamba ulikuwa na furaha kweli. Naam, hiyo ndiyo methali hii. Tamaa iliyotimizwa ni mti wa uzima.

Inakujaza tu na kutia moyo wote na kukufanya useme kwamba unataka kwenda mbele. Lakini tumaini lililocheleweshwa, kucheleweshwa, ni kukatishwa tamaa kwa akili. Na hiyo imetokea kwa wengine ninaowafahamu pia.

Yeye hakusema ndiyo. Na niamini, hiyo inaumiza. Hata hivyo, mbaya zaidi ni wakati tunapoteza matumaini yote.

Inasemekana kwamba ukipoteza pesa zako, unapoteza sana. Lakini ukipoteza marafiki, unapoteza mengi zaidi. Lakini unapopoteza matumaini, umepoteza kila kitu.

Na mara nyingi mimi hufikiria hilo kuhusiana na hali na watu ninaowaona. Ninapomwona mtu ambaye hana cha kupoteza, na hana matumaini, nasema, huyo ni mtu hatari sana. Hawana cha kupoteza.

Wanaweza kufanya chochote. Kwa hivyo, kutoa tumaini ni muhimu sana. Na mara nyingi iko katika uwezo wetu.

Tunarudi kwenye sura ya 3, mstari wa 28, Lipa deni lako unapoweza. Kila mtu daima anapenda kupata pesa ambayo hawakutarajia. Na inaweza kutokea kwa maneno.

Tutarudi kwenye methali hii. Tufaa la dhahabu na michoro ya fedha ni kama neno linalonewa kwa wakati ufaao. Na unajua, hilo limetokea kwangu.

Mtu fulani amesema kitu, na hawakuwa hata wakijaribu kunitia moyo. Lakini lilikuwa neno sahihi kwa wakati ufaao. Na wow, hiyo ilikuwa kama mti wa uzima.

Sasa, juu ya mada ya nguvu ya maneno kwa maisha, nataka kutumia muda kidogo kwenye mistari ya kwanza ya sura ya 15. Kwa sababu mistari minne ya kwanza ina mengi ya kusema kuhusu maneno. Je, unamjibu mtu mwenye hasira? Naam, jibu laini huondoa hasira.

Inaiondoa. Lakini jibu chungu, hapa ni neno letu kuhusu maumivu tena. Maneno yanaweza kuumiza sana.

Aina ya maumivu ambayo Hawa alikuwa nayo bustanini. Inachochea hasira. Je! hasira huchocheaje? Kweli, unaona kila wakati.

Mtu anajibu kwa hasira, na unapata nini? Kujibu kwa hasira. Na hivi karibuni mambo yanaendelea kuongezeka na joto. Sasa, nilikuwa na tukio siku nyingine.

Mimi ndiye wa kwanza kukiri kwamba mimi si dereva mzuri sana. Siku zote kuna kitu ambacho sikuona ambacho nilipaswa kuona.

Na hii ilitokea katika kura ya maegesho. Kulikuwa na ujenzi ukiendelea kwenye eneo la maegesho. Na kwa hivyo, walikuwa na usanidi wote wa kizuizi.

Na kisha jembe kubwa likaingia kando ya upande mwingine. Na kwa hivyo, hakukuwa na nafasi ya kuhama. Na nilipoingia pale, nilidhani ningerudi nje.

Na haikuingia akilini kamwe kwamba mtu fulani angekuja na kuegesha moja kwa moja nyuma yangu. Kwa sababu ilikuwa dhahiri kwamba hiyo ilikuwa maegesho mara mbili. Lakini bila shaka, unapaswa kuangalia.

Sasa, nilikuwa ndani yangu, vema, wanaiita RV. Gari la burudani? Je, hilo ndilo neno sahihi? Hata hivyo, ni Toyota. Inasema lori kwenye leseni yangu.

Na iko juu zaidi, na dirisha la nyuma liko juu. Na hili lilikuwa gari dogo chini chini. Na hivyo, niliruka ndani.

Nilikuwa nimeiweka tu kinyume, na kuirudisha nyuma. Na ninasikia kelele hii. Na nikawaza, lo, ni nini hicho? Na bila shaka, ninatoka.

Na kuna gari nyuma. Na mwanamke ambaye alikuwa dereva wa gari alikuwa akitoka tu Tim Hortons na kahawa yake. Naye akalipua.

Lo, nilikuwa mtu mbaya zaidi katika ulimwengu wote. Na ningewezaje kuwa kipofu duniani hadi nisione gari lake? Nami nikaitazama, na hapakuwa na mshono wowote wa uharibifu. Hukuweza kuona alama.

Hakukuwa na kitu. Nami nikasema, vema, oh, wema wangu, ilibidi tupitie shimo. Lakini kadiri nilivyozungumza naye na kusema, tazama, unajua, anga haijaanguka.

Kwa kweli yote yatakuwa sawa. Baada ya muda, alitulia kwa namna fulani. Naye akaendesha gari, na hakuna kitu zaidi kilichopata kusikika.

Jibu laini. Situmii majibu laini karibu mara nyingi vya kutosha, wacha nikuambie hilo. Katika mstari wa 2, tulicho nacho ni kwamba ulimi wenye hekima huleta maarifa yenye manufaa.

Bali vinywa vya wapumbavu hupayuka tu upumbavu. Unajua, wajinga sio wajinga. Wamekosea tu.

Na kuna tofauti kubwa kati ya hizo mbili. Watu wenye akili wanaweza kukosea sana sana. Na jambo la kusikitisha kuliko yote ni kwamba hawatambui kwamba wamekosea.

Na kwa sababu wana akili, wanadhania tu kwamba hata kama wamekosea, wao ni werevu kuliko kila mtu chumbani. Na kwa hiyo, kwa hiyo, watakuwa sahihi. Na nimeona hilo tena na tena.

Na sina shaka nimekuwa na hatia ya hilo tena na tena. Lakini ninajaribu kuwa mtu mwenye busara. Na ninajaribu kuwa mwadilifu.

Na ninajaribu kuwa mtu ambaye ana ulimi wa busara ambao huleta ufahamu. Hiyo inafanya iwe wazi zaidi . Na tunahitaji kuwa waangalifu kwamba sisi sio wale ambao wanaweza kuwa wajanja sana.

Lakini ni upumbavu tu. Kuna mifano mingi sana ya hilo katika wasomi. Sikupata tu juu ya hilo.

Hili ni somo lingine. Lakini jambo hili lote kuhusu nadharia ya mbio ninazosikia sana siku hizi, akilini mwangu, limethibitishwa tena na tena na watu wa kawaida wenye busara kwamba wasomi wa Harvard ambao walitengeneza vitu hivi walikuwa sio sawa. Wanaongea upumbavu.

Na sijali ikiwa mtu wao atasikia video hii na kunisikia nikiwaita hivyo. Kwa hiyo, macho ya Mwenyezi-Mungu yako kila mahali, nao hutazama walio wema na wabaya. Unajua, wakati mwingine tunafikiria tu mambo.

Hatusemi. Na methali hii inasema, unajua, hata unapowaza mabaya na mabaya, uko mahali tofauti kabisa. Kwa sababu hatua kati ya kufikiria na kusema ni fupi sana sana.

Na hata ukifanikiwa kutochukua hatua hiyo, yupo anayejua. Na ikiwa unamuogopa mtu huyo, unapaswa kuwa na hofu sasa hivi. Kwa sababu hii haikufanyii lolote jema.

Na kisha hatimaye, ulimi wa uponyaji, kwa kweli kabisa, ulimi wa uponyaji ni mti wa uzima. Lakini palipo na ukaidi, utelezi, unapotoka katika njia iliyo sawa, ndipo kuna roho iliyovunjika. Ndiyo, aina yoyote ya udanganyifu husaliti, na inaumiza sana.

Lakini kwa upande mwingine, kama unaweza kusema neno sahihi, ni tu mti wa uzima. James ana haki. Ulimi una nguvu kwelikweli.

Ni kama usukani kwenye meli. Kitu kidogo, lakini inaongoza mwelekeo mzima wa mabaki ya monster, meli. Na ulimi hutawala mwili wote.

Ulimi kwa kweli unatawala zaidi ya mwili. Inaweza kuanzisha vita. Na kama tunavyojua siku hizi, kama ninavyozungumza, Ukraine inavamiwa na mamlaka ya Kirusi, na yote huanza na maneno.

Ninataka tu kuhitimisha mazungumzo haya madogo kuhusu mti wa uzima kwa jinsi Mithali huhamasisha. Sasa, unaweza kusema, kwamba ikiwa utafanya jambo sahihi, basi jambo sahihi litatokea. Hiyo sio kweli kila wakati.

Sasa, Mithali inatambua kwamba ni sheria inayopaswa kufuatwa, kwa sababu ikiwa utafanya jambo sahihi, basi kuna matumaini kwamba matokeo sahihi yatatokea. Lakini wakati mwingine Mithali inakubali kwamba unaweza kufanya mambo yote

sawa na kuwa mtu maskini. Unaweza kufanya mambo yote sawa na kuteseka bila haki.

Hakuna uhakikisho kwamba kwa sababu ulifanya mambo yote sahihi, matokeo mazuri yatakuja. Kwa hivyo, nadharia, inayodaiwa katika duru za wasomi, haswa na msomi aitwaye Koch, sio ambayo Methali inahusu. Anachunguza jambo fulani kuhusu baadhi ya Mithali.

Fanya sawa na jambo sahihi litatokea. Lakini hiyo sio inahusu. Badala yake, Mithali ilikuwa ikisema, kuwa mtu sahihi.

Kuwa mtu sahihi. Na mwishowe, hilo litakuwa jambo sahihi. Sasa, haimaanishi kwamba maisha yako yatakuwa rahisi au kwamba maisha yako yatakuwa mazuri.

Lakini maana yake ni kwamba utaacha sifa nzuri, kwamba utaacha uvutano mzuri kwa wengine, kwamba utakuwa na urithi ambao utathaminiwa. Na hicho ndicho unachotaka kuwa nacho. Hiyo ndiyo hoja nzima.

Methali huendeleza maadili. Kwa hivyo, kama mwanafunzi, kama kijana, kama mtu asiye na akili, anajifunza hekima, wao huweka maadili ndani. Na maadili haya yanakuongoza kwenye njia ambazo ni uzima, au maadili haya yanaongoza kwenye njia za kifo.

Na Mithali nyingi husema hivyo. Maneno ya haki huongoza, huchunga, lakini wapumbavu hufa kwa kukosa akili. Kumcha Bwana, ole wake, siku za maisha, miaka ya waovu imepunguzwa.

Aya zingine katika sura hii hii. Lakini ni kusema tu kwamba hekima ni juu ya kuwa mtu sahihi. Na kuna faida za kibinafsi.

Heshima. Sifa ya mwenye haki ni baraka. Hicho ndicho kitu ambacho unapaswa kuthamini, sifa yako.

Ni aibu kwa anayepuuza nidhamu, lakini anayezingatia kurudiwa anaheshimiwa. Hizi zote ni Methali zinazotokana na mkusanyiko huu wa 375. Unaweza kuwa na usalama.

Na huu ndio usalama ambao unajua kwamba sifa yako kwa wengine itajulikana na kwamba uko salama kwa Mungu. Kwa hiyo, hofu ya waovu itakuja, lakini Mungu atawapa wenye haki matakwa yao. Na kwa njia gani hiyo inaweza kutokea sio kila wakati katika suala la hali.

Nilisoma Open Doors kila wakati. Hilo ni shirika la Ndugu Andrew. Na mimi hunyenyekezwa sana na shuhuda hizi za Wakristo wanaoteseka vibaya zaidi,

kuchomwa moto kwa nyumba zao, kufukuzwa kutoka kwa familia zao, kufukuzwa kutoka kwa vijiji vyao.

Nasikia hadithi hizi kutoka sehemu nyingi tu za ulimwengu. Nami nashangaa kuhusu watu hawa, na hata hivyo, ninatambua ya kwamba watu hawa hawataki uwahurumie. Wana furaha.

Furaha itokanayo na kumjua Yesu. Na ndiyo sababu hawawezi kuacha imani yao, kwa sababu wana kitu ambacho ni cha thamani zaidi kuliko kitu kingine chochote. Ni kidogo kama Paulo alisema, Kwangu mimi kuishi ni Kristo.

Na ikiwa Kristo ataniita na nife, basi, hiyo inamaanisha kuwa ninaishi nyuma ya baadhi ya maumivu, na nina hata zaidi ya kitu kinachonipa furaha. Na nadhani methali hizi zinasema kitu kando ya mstari huo. Mtu mwema atapata kibali cha Bwana, lakini mwenye hila atahukumiwa.

Hakuna atakayesimama salama na kushuhudia. Shina la wenye haki halitatikisika. Hizi ni aina zote za methali zinazothibitisha mambo ya aina hii.

Lakini sio mtu binafsi tu, ni jamii pia. Na hivyo inaweza kuwa mtu binafsi. Mazungumzo ya wasiomcha Mungu huharibu jirani, lakini wenye haki huokolewa kwa maarifa.

Kutoka sura ya 11. Mtu anayemwaibisha jirani yake hana akili. Mtu anayeelewa yuko kimya.

Unajua, wakati mwingine watu hufanya mambo ambayo sio sawa. Na wakati wewe ndiye unayeijua, unagundua kuwa wewe sio tofauti, na pia unafanya mambo ambayo sio sawa. Na sio lazima kuambiwa.

Mwenye hekima huiacha tu. Kuna faida za jamii kwa ustawi ikiwa mji wa haki utajiinua. Waovu wanapoangamia, kuna shangwe.

Katika baraka ya wenye haki, mji hutukuzwa. Maneno ya waovu yanaupindua mji. Wakati mwingine tunasema unapata aina ya uongozi unaostahili.

Hiyo hakika sio kweli kila wakati. Lakini lililo kweli ni kwamba kunapokuwa na mvuto wa uadilifu miongoni mwa kundi la watu, kuna baraka inayofuata. Mchongezi hufichua usiri, lakini mtu mwaminifu hufunika jambo hilo.

Methali hii inasema sawa na ile tuliyoizungumzia hapo awali. Kwa hivyo hiyo ndiyo aina ya muundo ambao mtu anaweza kuutafuta unaposoma Mithali. Unaposoma Mithali, usifikirie tu kuhusu mambo mahususi, bali fikiria zaidi kidogo kuhusu ni aina

gani ya wema, ni thamani ya aina gani, ni tabia ya aina gani iliyobarikiwa, na jinsi methali hii inafahamisha hilo.

Huyu ni Dk. August K onkel katika mafundisho yake ya kitabu cha Mithali. Hiki ni kipindi nambari 12, Mti wa Uzima, Mithali sura ya 10 hadi 15.